Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciurĭ.
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maass), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţul inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unu anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulu pentru Braşovu:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 95. Braşovŭ, Vinerĭ 28 Aprilie (10 Maiu) 1889.

Braşovŭ, 27 Aprilie v.

Póte că mulţĭ dintre cetitorii noştri, vĕdendŭ că de mai multŭ timpŭ nu ne-amŭ ocupatŭ de stările din partea austriacă a monarchiei nóstre, vorŭ fi curioşĭ a sci că óre cum mai mergŭ lucrurile sub regimulŭ lui Taaffe, căcĭ sub acela a lui Tisza Kalman scimŭ că tóte mergŭ de-a ruptulu capului.

Vrêndŭ a rĕspunde la întrebarea de mai susŭ, nu putemŭ sĕ nu recunóscemŭ, că în Cislaitania austriacă tóte mergŭ mai bine ca la noi. Administraţia statului e mai esactă şi mai corectă şi are în vedere mai multŭ interesele poporaţiunei; limba şi naţionalitatea diferitelorŭ popóre este respectată de către guvernŭ şi întêmpină până la unŭ punctŭ órecare sprijinulŭ lui binevoitorŭ; egala îndreptăţire naţională este încă departe de a se fi realisatŭ conformŭ dorinţelorŭ naţiunilorŭ deosebite, dêr a încetatŭ de a mai figura numai pe hârtiă şi a începutŭ a se pune încetulŭ cu încetulŭ în praxă pe tóte terenele.

In momentele aceste este fórte agitată opiniunea publică în Austria de cestiunea reformei legii despre scólele poporale.

Curentulŭ puternicŭ de descentralisare şi de asigurare a principiului de egală îndreptăţire, ce domnesce dincolo de Laita, pretinde acum reforme şi pe terêmulŭ şcolarŭ. Cehii pretindŭ, că tendinţa de centralisare ce o au legile de şcóle din 1869 trebue sĕ fiă delăturată şi legea pentru şcólele poporale se fiă reformată pe basă autonomistică.

Pe lângă nisuinţele aceste naţionaliste şi autonomiste, mai suntŭ şi alte nisuinţe de descentralisare a instrucţiunei scolare, ce se manifestă puternicŭ în sînulŭ partidei conservatóre-catolice şi vorŭ sĕ asigure pe lângă interesele naţionaliste şi autonomiste şi interesele confesionale.

Cetitorii noştri îşi vorŭ aduce aminte de propunerea principelui Lichtenstein ca şcólele din Austria sĕ înceteze de a fi şcóle de statŭ şi sĕ aibă în viitorŭ caracterŭ confesionalŭ, stândŭ sub supraveghierea bisericei.

Spre a pute dobêndi şcóla confesională, partida prinţului Lichtenstein a făcutŭ marĭ concesiunĭ principiului autonomist sperând aşĭ asigura astfelŭ sprijinulŭ partidelorŭ naţionale din parlamentŭ.

Ministrul de culte şi instrucţiune Gautsch a voitŭ sĕ prevină acestei mişcărĭ făcêndŭ câte o mică concesiune în tóte direcţiunile, dêr în fondŭ lăsândŭ legea de şcóle dela 1869 nemodificată. Elŭ a presentatŭ sĕptĕmâna trecută parlamentului nisce proiecte de lege în sensulŭ acesta.

Reforma legii scolare ce-o propune ministrulŭ de instrucţiune se mărginesce numai la următórele puncte:

Instrucţiunea din religiune se va stabili în viitorŭ în înţelegere cu autoritatea superióră bisericéscă, ceea ce până acum nu s'a făcutŭ;

Uşurările în privinţa visitării, şcólei ce s'au făcutŭ ţĕrenilorŭ (ca adecă sĕ fiă de ajunsŭ a cerceta şcóla 6 anĭ nu 8 anĭ, cum cere legea,) sĕ se estindă şi asupra têrguşorelorŭ (opidelorŭ);

sĕ vorŭ face unele modificărĭ în ceea ce privesce disciplina învĕţătorilorŭ, şi în fine

sĕ va estinde dreptulŭ de a se înfiinţa scóle private stabilindu-se totodată, că în acele comune unde prin redicarea unei scóle private se va corespunde cerinţelorŭ legii scolare, susţiitorii acestei scóle private sĕ fiă liberaţi de darea pentru scólele publice.

Ministrulŭ Gautsch şi-a aprinsŭ numai paie în capŭ cu acestŭ proiectŭ de reformă, care nu mulţumesce nicĭ pe una din partide. Pe Cehĭ, Polonĭ ş. a. nu, pentru că nu face nicĭ o concesiune principiului autonomistŭ, ér pe conservativii-catolicĭ nu pentru că concesiunile ce li le face suntŭ prea neînsemnate faţă cu pretensiunea lorŭ, ca scólele sĕ fiă puse directŭ sub conducerea autorităţilorŭ bisericescĭ.

Oposiţiunea germană susţine însĕ în organele ei, că prin estinderea dreptului şcólelorŭ private, s'a datŭ putinţa ca şcólele de statŭ sĕ fiă uşorŭ înlocuite prin şcóle private confesionale şi că ministrulŭ prin acésta a făcutŭ o concesiune partidei lui Liechtenstein.

Mai susţinŭ foile oposiţionale că prin reforma proiectată guvernulŭ a voitŭ sĕ pună însuşĭ la ordinea dilei revisiunea legii scolare şi că se va încinge în curênd o luptă înfocată pentru şcóle.

In totŭ casulŭ mişcarea produsă în Austria de cestiunea scolară are o deosebită importanţă, căcĭ dela resolvarea ei mulţămitóre depinde în cea mai mare parte şi resolvarea problemei egalei îndreptăţirĭ naţionale.

## DIN AFARĂ.

### Nihiliştii.

Despre celŭ mai din urmă complotŭ alŭ nihiliştilorŭ, étă ce se scrie din Petersburg:

La complotulŭ din urmă au fostŭ părtaşĭ fórte mulţĭ ofiţerĭ dela artileriă şi marină. Étă cum ei au fostŭ descoperiţĭ: La Gostinĭ Dvor o dómnă a făcutŭ mai multe cumpărărĭ. Plecândŭ, a uitatŭ în prăvăliă unŭ pachetŭ pe care-lŭ adusese cu sine. Dêr deórece ea nicĭ după trei dile nu mai veni sĕ-şĭ caute pachetulŭ, negustorulŭ duse pachetulŭ la poliţiă. Aicĭ fŭ desfăcutŭ. In elŭ erau proclamaţiunĭ revoluţionare. Cercetările începură. Numai după multă alergare însĕ poliţia putŭ găsi pe dama, care uitase acelŭ pachetŭ în prăvăliă. Intrebată fiindŭ, ea a trebuitŭ sĕ mărturiséscă cu cine lucrézâ: tovarăşii ei de muncă nu erau alţii decâtŭ ofiţerii din academia de artileriă numită Michailŭ.

Dintre aceştia unulŭ era bărbatulŭ dómnei deţinute.

### Turburărĭ în Germania.

Turburărĭ grave au isbucnitŭ la Gelsenkirchen în Westfalia, precum ni-s'a telegrafatŭ erĭ. Greviştii au spartŭ geamurile şi au jefuitŭ prăvălii. Autorităţile locale au chiămatŭ trupele. O luptă s'a încinsŭ. Ea a fostŭ sângerósă. Au fostŭ mai mulţĭ morţĭ şi numĕroşĭ rănitĭ. Lumea se teme de nouĕ escese, fiindcă greva a devenitŭ generală. Trupele au trebuitŭ sĕ cérâ întărirĭ, care au şi sositŭ. Numĕrulŭ greviştilorŭ se urcă la 20,000. Manifestanţii au desfăsuratŭ drapelulŭ roşu. Arestărĭ numĕróse s'au făcutŭ.

### Rusia şi Bulgaria.

„Correspondance de l'Est" comunică obiectulŭ întrevorbirei ce se dice că a avut'o d. Onou, consilierŭ alŭ legaţiunei ruse din Constantinopole, cu deputatulŭ bulgarŭ, d. Kalcev, care din întêmplare se afla în acelŭ oraşŭ. Cei doi bărbaţĭ de statŭ s'au întreţinutŭ asupra condiţiilorŭ de împăcare între guvernulŭ rusescŭ şi principatulŭ bulgarŭ. Aceste condiţiunĭ suntŭ: 1. Indepărtarea principelui Ferdinand; 2. Alegerea unui principe ortodox; 3. Obligaţia din partea Bulgariei de a fi aliata Rusiei în casŭ de rĕsboiu. Kalcev făcŭ imediatŭ cunoscute aceste condiţii d-lui Stambulov, care însĕ nu a rĕspunsŭ încă.

Corespondentulŭ foii numite dice, că d. Stambulovŭ i-ar fi esplicatŭ, că nu trebue luate în seriosŭ vorbele d-lui

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS"

## Curierulŭ Esposiţiei din Parisŭ.

[Corespondenţa nóstră particulară.]

Parisŭ, 3—5 Maiu 1889.

III.

Adĭ viu sĕ Vĕ relatezŭ, D-le Directorŭ alŭ „Gazetei", resultatulŭ escursiunilorŭ mele în incinta Esposiţiunii, şi mĕ voiu opri la serbările dela Versailles.

Esposiţiunea universală actuală se întinde d'o parte dela esplanada Invalidilorŭ şi cheulŭ corĕspundĕtorŭ alŭ Senei, ér de altă parte dela Trocadero pe totă imensitatea câmpului lui Marte. Puteţĭ judeca despre vastitatea acestei suprafeţe de terenŭ, când veţĭ afla, că Direcţia a deschisŭ *22* de porţĭ de intrare în Esposiţiă. A îmbrăţişa din o singură privire totŭ acestŭ vastŭ terenŭ e aprópe cu neputinţă. E cu neputinţă ca cineva sĕ-şĭ readune impresiunile şi din o altă causă. Şi causa acésta este împrejurarea, că în mare parte lucrările încă nu suntŭ terminate, — şi nicĭ că vorŭ fi terminate până la finitulŭ lunei curente. Singurĭ numai Englesii suntŭ cei mai înaintaţĭ, şi şi ei numai în secţia industrială. Incolo, mişcarea ce domnesce încă cu despachetarea lădilorŭ, cu aranjarea obiectelorŭ, cu construirea de chioscurĭ, cu văpsirea de galerii, etc. etc. e aprópe de neînţelesŭ. E unŭ adevĕratŭ chaosŭ ce se presentă ochilorŭ observatorului şi chaosulŭ e cam greu de descrisŭ.

Cu tóte acestea voiu încerca sĕ Vĕ trimitŭ d'acum câteva schiţe generale asupra acestei minunate Exposiţii, rĕmânêndŭ, ca după inaugurarea ei, se Vĕ comunicŭ câte ceva despre fie-care secţiă *în parte.*

Voiu începe cu Exposiţiunea colonială de pe esplanada Invalidilorŭ.

Străbătêndŭ cine-va pe acéstă încântătóre esplanadă, ilusia unei călĕtorii în extremulŭ orientŭ i-se impune la fiăcare pasŭ. Orĭ unde ar privi visitatorulŭ-călĕtorŭ (seu călĕtorulŭ-visitatorŭ, decă preferiţĭ) nu vede decâtŭ gigantice construcţiunĭ orientale, împresurate de plantaţiunĭ exotice, între carĭ icĭ şi colo se ascunde câte o grotă artificială.

Exposiţiunea colonială francesă e întrégă, perfectă.

Seria construcţiunilorŭ exotice se deschide cu edificiulŭ gingaşŭ şi graţios alŭ Algeriei, ce de departe încă atrage atenţiunea nóstră prin sveltele ei minarete. In interiorulu acestui palatŭ Algerianŭ vorŭ figura produsele industriale şi agricole ale Algeriei. Pe pĕreţii sălilorŭ nisce chărţĭ giografice speciale, esecutate de pictorĭ specialĭ, iniţiéză pe visitatorŭ în geografia Algeriei.

După Algeria, vinŭ Tunisulŭ, Anamulŭ, Tonkinulŭ, unŭ teatru anamitŭ, Cochinchina, Indiile Neerlandeze (Java, Sumatra) şi Cambodge.

In faţa acestorŭ construcţiunĭ, ce prin stilulŭ lorŭ caracteristicŭ, prin ornamentele lorŭ bizare, prin gardienii lor cei negri şi buzaţĭ, ne reamintescŭ Orientulŭ celŭ misteriosŭ şi în vecĭ interesantŭ — dicŭ, în faţa tuturorŭ acestorŭ palate, se ridică severŭ şi monumental palatulŭ ministeriului de rĕsboiu, — şi câţĭ-va paşĭ mai încolo, d'o parte Exposiţia poştelorŭ şi telegrafelorŭ, ér de altă parte edificiulŭ societăţii filantropice francese, în care tóte consumaţiile, atâtŭ la dejunŭ, câtŭ şi la prândŭ, au uniculŭ preţŭ de *10* centime.

Nu sciu ce vorŭ fi gândindŭ alţii de disposiţia acéstă a monumentelorŭ puse faţă în faţă, dêr pe mine, arangiamentulu lorŭ m'a făcutŭ se me gândescŭ la celebrulŭ versŭ alŭ lui Virgilŭ: *Debellare superbos et parcere victis.* Căcĭ totulŭ e aşa întocmitŭ, ca şi cum ar vrea sĕ bage ideă acésta în capetele bieţilorŭ Negrii, că numai supunerea lor îi póte face părtaşĭ de binefacerile civilisaţiei şi a carităţii umane, pe când cu independenţa lorŭ nu potŭ sĕ ajungă decâtŭ în faţa baionetelorŭ europene. Tristă, dêr fatală alternativă.

Intre aceste douĕ serii de zidirĭ, în fondulŭ orisontului, se întinde maiestosŭ palatulŭ Invalidilorŭ construitŭ de Ludovicŭ XIV şi zarea se închide cu gigantica cupolă aurită, sub care odichnesc rĕmăşiţele lui Napoleonŭ I.

Dela esplanadă, spre a ajunge pe câmpulŭ lui Marte, trebue sĕ apucămŭ pe Quai d'Orsay, ce ne duce, paralelŭ cu Sena, până la piciórele turnului lui Eiffel.

Pe acestŭ imensŭ cheu suntŭ înşirate, în douĕ rêndurĭ, secţiile agricole ale diferitelorŭ State europene.

Nefiindŭ încă gata, le-am percursŭ repede. Cu tóte acestea vi-le potŭ înşira precum urmézâ: Mai întâi e Anglia, vinŭ apoi secţiile Belgiei, Rusiei, Austro-Ungariei, României, Americei de Nordŭ, Spaniei şi a Franciei.

La finea acestorŭ secţii e aşedată o vastă panoramă colonială şi alăturea de ea se ridică palatulŭ Companiei generale transatlantice francese.

[Urmarea pe mâne.]

Onou. „Rușii — a spusŭ d. Stambulov — vorŭ sĕ ne înșele, cum au făcutŭ și în anulŭ 1886, când au cerutŭ îndepărtarea principelui Alexandru, pentru ca sĕ trimeță pe generalulŭ Kaulbars și sĕ provóce anarchia în Bulgaria“. Situațiunea de adĭ a Bulgariei e preferabilă situației din celelalte state balcanice, carĭ nu au sciutŭ sĕ scuture influința ruséscă. — E de notatŭ, că „Correspondance de l'Est“ e sub inspirația diplomației rusesci și deci ne putemŭ esplica atitudinea dușmănéscă față cu omulŭ de statŭ alŭ Bulgariei, care a luptatŭ multŭ în contra influinței ruse în principatulŭ bulgarŭ.“

**Conferința pentru Samoa.**

Despre tractările din sinulŭ conferinței samoane, ce se ține în Berlinŭ, se păstréză celŭ mai mare secretŭ. Unele comunicărĭ, ce s'au publicatŭ asupra tractărilorŭ, au fostŭ desmințite de contele Herbert Bismarck. Se dice, că în ședința a doua de Sâmbăta trecută, s'ar fi ajunsŭ la o ințelegere în privința ocupării de țĕrĭ și pretențiunilorŭ asupra lorŭ, precum și asupra cestiunei posesiunei de țĕrĭ. „Times“ mai spune, că s'a alesŭ o sub-comisiune, care are sĕ se ocupe cu viitórea formă de guvernŭ. Samoanilorŭ li-se lasă sĕ'șĭ alégă pe regele, și așteptă conferința ca ei sĕ alégă pe Malietoa. Din contră esistă diferințe în privința controlului ce au sĕ'lŭ esercite în Samoa puterile congresuale (dela Vasington în 1887). Imputerniciții americanĭ suntŭ hotărîțĭ sĕ nu consimță cu nicĭ o propunere, care ar acorda Germaniei chiar și numai aparența unei predominărĭ politice. Se crede că totŭ se va ajunge la o definitivă ințelegere prin aceea că Germania va ceda.

**Călĕtoria Regelui Italiei la Berlinŭ.**

După mai multe deliberărĭ, ministerulŭ italianŭ a decisŭ în fine, ca ministrulŭ-președinte Crispi sĕ însoțéscă pe regele Humberto în călĕtoria sa la Berlinŭ. Regele va părăsi Roma la 19 Maiu și sosirea sa în Berlinŭ e așteptată pe diua de 21 Maiu.

## SCIRILE DILEI.

**Pentru biserică.** Despre rĕposatulŭ de piă memoria *Partenie Trombitașiu de Bethlen*, protopopŭ gr. or. alŭ Tĕrgu-Mureșului, comunică „Tel. Rom.“, că întrégă averea sa, constătătóre din 5000 fl. banĭ și alte realitățĭ, le-a testatŭ bisericei, căreia a servitŭ cu credință mai bine de o jumĕtate de seculŭ.

***

**Dela Exposiția din Parisŭ** se telegrafiază următórele: Președintele Republicei a fostŭ primitŭ în fața secțiunii românescĭ de către domnulŭ *George Bibescu*, cătŭ și de către întregŭ personalulŭ secțiunii. Comisarulŭ generalŭ a disŭ președintelui Republicei, cătŭ de multŭ Românii, luândŭ parte la esposițiunea Universală, se simtŭ fericițĭ de a da Franciei o nouă dovadă de afecțiunea lorŭ pentru aceea, pe care o numescŭ sora lorŭ cea mai mare. D. *Carnot* a felicitatŭ fórte multŭ pe domnulŭ Bibescu pentru rĕușita secțiunii românescĭ, strigătele de: „Trăiască România!“ au salutatŭ alocuțiunea președintelui Republicei. Fetele românce, în costumŭ națională, au provocatŭ unŭ adevĕratŭ entusiasmŭ.

***

**O nouă escursiune școlară** au făcutŭ elevii dela școla comercială română din locŭ sub conducerea d-lui profesorŭ *Arseniu Vlaicu* erĭ în 26 l. c. la morile d-lui Friedrich Pellionis de pe Tocile. Amêndouĕ morile — una condusă cu vaporŭ și apă, alta numai cu apă — suntŭ întocmite după sistemele cele mai nouĕ în privința mașinăriilorŭ, așa încâtŭ dau tóte productele în stare de perfecțiune deplină.

***

**Servitóre dispărută.** In Nr. 91 de Dumineca alŭ „Gazetei“ amŭ adusŭ scirea, că în Făgărașŭ a dispărutŭ o servitóre, Ana Boga, creștină, care servea la moșa ovreiéscă. Ecă ce i-se comunică acum „Telegrafului Românŭ“ despre acestŭ casŭ: „Nisce argăsitorĭ, căutândŭ o piele pe rîulŭ Făgărașului în josŭ, au datŭ din întêmplare peste o piétră mare și, în nemijlocită apropiere, de unŭ lucru móle. La începutŭ credură, că e pielea, ce o căutau și rĕsturnândŭ bolovanulŭ, spre marea lorŭ mirare, găsiră cadavrulŭ fetei. Bolovanulŭ a fostŭ aședatŭ tocmai pe capŭ. Făcêndu-se cercetare s'a aflatŭ, că în mai multe locurĭ pe trupŭ are împunsăturĭ. Vecinii se mirau câtŭ de bine trăesce fata la moșă și întrebând'o, ea li-a spusŭ, că mâncă carne fórte multă, îi dă vinŭ din greu, nucĭ și cafea, astfelŭ, că ea părea pusă pe'ngrășate. O mare agitațiune domnesce în poporŭ, și între Jidovii din comitatŭ se vede o mișcare îngrijitóre. Făgărașulŭ e desŭ cercetatŭ de mulțime de Jidovĭ, de când s'a aflatŭ fata. Așteptămŭ, ca la rĕndulŭ sĕu justiția sĕ-șĭ facă datoria, cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, că acesta este alŭ treilea casŭ și totŭ cu numita moșă întêmplatŭ. Domnescŭ temerĭ chiar de rĕscólă formală.“

***

**Fabrica de celulosă.** Vinerea trecută a fostŭ în Zĕrnescĭ pertractarea pentru licențiarea clădirei fabricei de celulosă și a fabricațiunei însășĭ. Pertractarea s'a făcutŭ sub președința vicespanului Grămoiu, respective în ce privea licența fabricațiunei sub aceea a d-lui pretore Popeneciu. Comunele de prin prejurŭ, precum și fabricantulŭ de spirtŭ Zeil au protestatŭ prin advocații lorŭ în contra inființării acestei fabrice, deórece, dicŭ ei, s'a constatatŭ, că celulosa se prepară cu materii veninóse și că de aceea amenință a se strica apa dinprejurŭ, din care bêndŭ vitele se potŭ bolnăvi. Din asemenĭ cause o fabrică de celulosă în Boemia a fostŭ închisă. Consorțiulŭ fabricei, se dice, că a asiguratŭ pe proprietarii din Tohanulŭ vechiu, că le va da despăgubire pentru orĭ ce pagubă ce s'ar constata în modŭ oficialŭ. Licența, atâtŭ pentru clădire, câtŭ și pentru fabricațiune s'a acordatŭ consorțiului, er advocații memorațĭ au apucatŭ calea recursului.

***

**Despăgubire pentru regalii** cere orașulŭ Sighișóra 483,000 fl.

***

**Postŭ de magistru poștalŭ** e de ocupatŭ, pe lângă cauțiune de 100 fl., în Nadeșa, comit. Ternavei micĭ. Léfa: 150 fl. pe anŭ, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă, 12 fl. cheltuelĭ de distribuire și unŭ paușalŭ de espedare ce se va hotărî ulteriorŭ. Petițiile se adreséză la direcțiunea poștală din Sibiiu.

***

**Focŭ.** In Merghindalŭ au arsŭ edificiile economice la șépte locuitorĭ, împreună cu 3 boi și 6 porcĭ.

***

**Compasŭ vamalŭ.** Sub acestŭ titlu museulŭ comercialŭ c. r. din Viena a publicatŭ o colecțiune de tarifurĭ vamale de importŭ de-ale tuturorŭ statelorŭ europene, apoi de-ale Algeriei, Egiptului, Marocului, Tunisului și Statelorŭ unite ale Americei de nordŭ, împreună cu o enumĕrare a tractatelorŭ comerciale ș. a. La însărcinarea ministrului unguréscŭ de comerțŭ, camera de comerțŭ și industriă din Brașovŭ atrage atențiunea celorŭ interesațĭ asupra acestui „Compasŭ vamalŭ“ cu observarea, că subscripțiunĭ la acéstă lucrare se potŭ face până la 15 Maiu n. la numita camĕră. In casŭ când s'ar subscrie celŭ puținŭ 100 de esemplare pe la tóte camerile comerciale și industriale, museulŭ comercialŭ c. r. e gata a face subscribenților cunoscute schimbările, ce s'arŭ ivi până la alcătuirea unei nouĕ edițiunĭ gratuitŭ prin camerile de comerțŭ în tipăritură deosebită, afară de modificărĭ mai marĭ.

***

**Legea scolelorŭ în Austria.** Guvernulŭ austriacŭ a presentatŭ proiectulŭ de lege asupra școlelorŭ primare, care e de multŭ timpŭ așteptatŭ atâtŭ de liberalĭ, câtŭ și de clericalĭ. Acestŭ proiectŭ se deosebesce de proiectulŭ clericalŭ alŭ principelui de Lichtenstein, în acestŭ sensŭ, că școla confesională reclamată de congresulŭ catolicŭ nu se află stabilită în proiectŭ. Totușĭ în elŭ se dice, că autoritățile eclesiastice, după ințelegere cu autoritățile școlare, vorŭ avé dreptulŭ de a fixa numĕrulŭ orelorŭ ce se vorŭ consacra instrucțiunii religióse. Diarele liberale se arată destulŭ de satisfăcute, ele se așteptau la unŭ proiectŭ de lege mai clericalŭ; regretă totușĭ jignirea legei școlare actuale.

## Din dieta ungurésca.

Pentru complectarea desbaterilorŭ dela 3 Maiu în dieta din Pesta, despre care amŭ vorbitŭ în Nr. 91 alŭ „Gazetei“, mai amintimŭ următórele:

Br. Ivor Kaas îșĭ esprimă speranța, ca bugetulŭ de față sĕ fiă celŭ din urmă bugetŭ ce-lŭ presintă Colomanŭ Tisza.

Akos Beothy: Aminŭ! (Ilaritate.)

Br. Ivor Kaas dice, că reconstruirea cabinetului numai atuncĭ póte avé succesŭ politicŭ, décă ministrulŭ-președinte nu mai rĕmâne multŭ timpŭ în fruntea cabinetului. Coloman Tisza a lucratŭ în timpŭ de 14 anĭ atâtŭ de multŭ la consolidarea țĕrii, încâtŭ în cele din urmă a fostŭ silitŭ — sĕ se consolideze pe sine. (Ilaritate și aplause.) Vorbitorulŭ dice, că e aderentŭ alŭ pactului, dér Tisza nicĭ n'a îmbunĕtățitŭ pactulŭ, nicĭ nu l'a desvoltatŭ. Desvoltarea ar fi trebuitŭ sĕ urmeze în douĕ direcțiunĭ: ântâia problemă ar fi fostŭ maghiarisarea dinastiei, a doua naționalisarea armatei. (Amintimŭ, că Ivorŭ Kaas nu e Ungurŭ, ci Danezŭ. — Red.) După votarea legii militare n'ar fi trebuitŭ sĕ mai stea Tisza la cârmă, deórece reconstrucțiunea cabinetului nu póte avé succesŭ, fiindcă moralulŭ unui omŭ nu póte spăla imoralitatea altuia. (Aplause și aprobărĭ în stânga și stânga estremă.) Rĕmânerea lui Tisza la putere e singura pedecă ce stă în cale reconstruirei Ungariei. Tisza numai o datorință mai are cătră patriă: datorința de a demisiona. (Aplause îndelungate în stânga și'n stânga estremă.)

Nicolau Bonczа vorbesce pentru guvernŭ și nu mai găsesce nicĭ o altă nenorocire decâtŭ că: lipsesce încă și acum genialulŭ ministru de economiă poporală, care sĕ arate națiunei drumulŭ spre bună-stare, spre înflorire. Vorbitorulŭ dice, că sĕ se grăbéscă cu prefacerea administrației în administrațiă de statŭ, guvernulŭ sĕ nu mai lase a se face restaurarea comitatelorŭ pe durata de șése anĭ, ci sĕ creeze unŭ provisoriu.

Ignaz *Helfy* dice, că ministrulŭ de finanțe ar fi făcutŭ bine, décă ar fi disŭ: Sĕ lăsămŭ sĕ se odichnéscă puținŭ națiunea, ca sĕ se ridice bunăstarea, astfelŭ vomŭ puté mai târdiu esploata mai bine speciele de dare ce esistă deja, er nu sĕ mai espunemŭ la vexațiunĭ poporulŭ, care si așa e destulŭ de apăsatŭ. Vorbindŭ de reconstruirea cabinetului, dice că proiectulŭ militarŭ de lege ar fi trebuitŭ sĕ rĕstórne pe ministrulŭ președinte, pe celŭ de honvedĭ și pe celŭ de instrucțiune; din contră au cădutŭ celŭ de comerțŭ, celŭ de justiță și celŭ de finanțe. (Ilaritate). Se miră cum stă în acestŭ cabinetŭ Szilagyi, care e aderentŭ alŭ administrației de statŭ.

Emericŭ Hollaky se plânge de negligerea Ardélului. Guvernulŭ a împărțitŭ astfelŭ autoritățile în Ardélŭ, încâtŭ elŭ orĭ-ce orașŭ mai mare a căutatŭ sĕ și-lŭ câștige ca corteșŭ, orĭ printr'unŭ postŭ la tribunalŭ orĭ printr'unŭ postŭ în comitatŭ. Când era Tisza în oposițiune a promisŭ Ungurilorŭ din Sĕcele, că în interesulŭ lorŭ va face totŭ ce se póte, și cu tóte astea nicĭ adĭ nu suntŭ regulate afacerile lorŭ. Vorbitorulŭ se plânge, că în Ardélŭ trebue sĕ se vêndă cerealele cu unu-doi florinĭ mai eftinŭ ca în alte părțĭ. Acum 11 anĭ ministrulŭ președinte s'a dusŭ la Sepsi-Sângeorgiu și la primirea unei fete îmbrăcate 'n albŭ i-s'au pusŭ în gură cuvintele, că Sĕcuii suntŭ fericițĭ numai din timpulŭ de când guverneză Tisza. Sĕ mérgă acum ministrulŭ acolo și sĕ védă cum sĕrăcesce poporulŭ. Nu se va găsi nicĭ unulŭ în partida guvernului, care sĕ pótă dice despre Tisza, că a fostŭ omŭ dreptŭ! (Aplause 'n stânga și în stânga estremă. Mare larmă și mișcare 'n drépta).

Ioh. *Hock* critică bugetulŭ cultelorŭ și constată cu pĕrere de rĕu, că pentru instrucțiune se întrebuințéză numai acele fărîmiturĭ, care cadŭ dela masa militarismului. Vorbindŭ de corupțiunile de pe la alegerĭ, Hock dise, că cei 300 fl., ce i-a primitŭ cerculŭ sĕu electoralŭ spre scopurĭ electorale, nu potŭ trece dreptŭ acusare contra persónei sale, căcĭ ei caracteriséză nu persóna sa, ci pracsa generală și potŭ înfiera numai sistemulŭ electoralŭ domnitorŭ. (Vii aprobărĭ în stânga și'n stânga estremă.)

Ministrulŭ *Tisza* dise, cu privire la imputarea ce i-a făcut'o Hollaky, că e omŭ nedreptŭ, cumcă nu recunósce îndreptățirea astorfelŭ de afirmărĭ drastice. Nu-i vorbă, a nu recunósce e ușorŭ, dér a dovedi e greu, și asta d-lŭ Tisza n'a făcut'o, ci s'a mulțămitŭ sĕ-lŭ aplaude mamelucii.

## ACADEMIA ROMANA.

**Insciințare.**

[Urmare și fine].

Operele ce se vorŭ recompensa cu acéstă a doua serie de premie vorŭ tracta cu preferință despre materiile următóre:

*a)* Scrierĭ serióse de istoriă și sciințele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria țĕrilorŭ române;

*b)* Scrierĭ de religiunea ortodoxă, de morală practică și de filosofiă;

*c)* Scrierĭ de sciințe politice și de economia socială;

*d)* Tractate originale despre sciințele esacte;

*e)* Scrierĭ enciclopedice, precum dicționare de istoriă și geografiă, în carĭ sĕ intre și istoria și geografia României; dicționare generale sĕu parțiale de sciințe esacte, de arțĭ și meserii, de administrațiune și jurisprudență și alte asemenĭ lucrărĭ utile și bine întocmite;

*f)* Cărțĭ didactice de o valóre însemnată ca metodŭ și ca cuprinsŭ;

*g)* Dicționare limbistice în limba românéscă, mai alesŭ pentru limbile antice și orientale, adecă limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche și altele;

*h)* Publicațiunĭ și lucrărĭ artistice de o valóre seriósă, adecă relative la arțile plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură și chiar opere musicale serióse, pe carĭ aceste tóte Societatea Academică Română le va puté aprețiă atuncĭ, când îșĭ va întinde activitatea ei și asupra tuturorŭ materiilorŭ de bele-arțĭ.

*i)* Scrierĭ de pură literatură română în prosă și în versurĭ, precum poeme, drame și comedii serióse, — mai alesŭ subiecte naționale, — șĭ orĭ-ce alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu sémă așĭ dori sĕ se acorde *Marele Premiu Năsturelŭ*, când vorŭ fi judecate ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre a se da astfelŭ o încurajare mai puternică desvoltării literaturei naționale.

La acestea se mai adaogă următórele dispositiunĭ luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestorŭ premii se potŭ presenta și opurĭ preînoite în nouĕ edițiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anului de autorĭ în viéță.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbĭ străine suntŭ escluse dela concursŭ; se va face însĕ escepțiune pentru acele traducțiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ:

*a)* sĕu prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vorŭ constitui adevĕrate opurĭ literare ale limbei române;

**

*b)* seu prin anexarea de elucidărĭ şi note scienţifice cu totulŭ proprie traducĕtorului, îşĭ vorŭ fi însuşitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale seu cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele ei nu potŭ intra la concursŭ pentru Premiele Năsturelŭ din seria B.

4 Premiile Năsturelŭ din seria B se potŭ acorda nu numai unorŭ opurĭ complete, ci şi părţii unui opŭ tipăritŭ în cursulŭ anului, cu condiţiune însĕ ca acéstă parte sĕ fiă de valórea şi de întinderea unui volumŭ şi nu de a unei simple făscióre, (minimum 400 pag. formatŭ în 8⁰ garmond).

5. Premiarea unei părţĭ a unui opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împiedecă premiarea unei alte părţĭ a aceluiaşĭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime şi pseudonime vorŭ pute fi admise la concursulŭ cărţilorŭ tipărite, ér autorii lorŭ, spre a primi premiile acordate, vorŭ trebuì sĕ justifice proprietatea lorŭ.

IV. *Premiulŭ statului Eliade-Rădulescu*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1890 celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ:

*„Istoria şcólelorŭ în ţĕrile române în prima jumĕtate a secolului XIX până la anulŭ 1864.“*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decemvrie 1889.

V. *Premiulŭ Asociaţiunei Craiovene pentru desvoltarea învĕţĕmêntului publicŭ*, în sumă de lei 1.500, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1890, celei mai bune cărţĭ didactice în limba română din care se vorŭ fi tipăritŭ dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decemvre 1889. Acéstă dată este şi terminulŭ extremŭ alŭ depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărţilorŭ propuse pentru concursŭ.

VI. *Premiulŭ statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1891 unei cărţĭ scrise în limba română cu conţinutŭ literarŭ, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1889 până la 31 Decemvre 1890.

VII. *Premiulŭ Alesandru Ioanŭ Cuza*, de 10,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1891 celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ:

*„Istoria Românilorŭ dela Aurelianŭ până la fundarea Principatelorŭ.“*

Terminulŭ presentării manuscriselor va fi 30 Noemvre 1890.

VIII. *Premiulŭ G. San-Marinŭ*, în sumă de 1500 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1891 celei mai bune lucrărĭ asupra următorului subiectŭ:

*„Consideraţiunĭ asupra comerciului României cu ţĕrile străine atâtŭ la Orientŭ, câtŭ şi la Occidentŭ, începĕndŭ cu secolulŭ alŭ XVI-lea până la anulŭ 1860“.*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decemvre 1890.“

IX. *Premiulŭ statului Lazărŭ*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1891 celei mai bune lucrărĭ în limba română asupra următorului subiectŭ:

*„Igiena ţĕranului românŭ. Locuinţa, încălţămintea şi îmbrăcămintea. Alimentaţiunea în diferite regiunĭ ale ţĕreĭ şi în diferite timpuri ale anului.“*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decemvre 1890.

X. *Premiulŭ statului Eliade Rădulescu*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1892, celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ:

*„Nascerea şi înmormêntarea la Românĭ. Datine şi credinţe.“*

Terminulŭ presentărei manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decemvre 1891.

XI. *Premiulŭ statului Lazărŭ*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1893 celei mai bune lucrărĭ în limba română asupra următorului subiectŭ:

*„Studiulŭ vinurilorŭ din România din punctulŭ de vedere economicŭ şi alŭ compositiunii lorŭ chimice.“*

Manuscrisulŭ va trebuì sĕ cuprindă materiă pentru circa 300 pagine de tiparŭ în 8⁰ garmond.

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decemvre 1892.

XII. *Premiulŭ D. Hâgi Vasilie*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1894 unei cărţĭ scrise în limba română şi publicată în timpulŭ dela 1 Ianuarie 1888 până la 31 Decemvre 1893, alŭ cărui cuprinsŭ va fi:

*Istoria comerciului la Românĭ, seu starea actuală a comerciului în România, seu studii asupra legislaţiunei comerciale în Statulŭ românŭ, seu orĭ-ce alte subiecte privitóre la comerciulŭ românŭ.*

XIII. *Premiulŭ statului Eliade-Rădulescu*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1894 celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ:

*Studiu asupra basmelorŭ române în comparaţiune cu legendele antice clasice şi în legătură cu ale poporelorŭ învecinate şi ale tuturorŭ poporelorŭ romanice.*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decembre 1893.

NB. Manuscrisele lucrărilorŭ puse la concursurile premielorŭ de sub N-rii IV, VII, VIII, IX, X, XI, XII şi XIII se vorŭ presenta anonime, purtândŭ o devisă, care va fi reprodusă pe unŭ plicŭ sigilatŭ conţinendŭ numele concurentului.

Academia îşĭ reservă dreptulŭ de a tipări în publicaţiunile sale lucrările ce se vorŭ premia.

Premiile se vorŭ da autorilorŭ numai după tipărirea lucrărilorŭ premiate.

## TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pest)

**Berlinŭ**, 9 Maiu. In cercurile bine informate nu se scie nimicŭ despre logodna prinţesei Victoria de Prusia cu moştenitorulŭ tronului românŭ.

**Berlinŭ**, 9 Maiu. Prinţulŭ Bismarck nu s'a înfăţişatŭ în parlamentŭ. In loculŭ lui a polemisatŭ Bötticher cu contrarii proiectului de lege pentru asigurarea bĕtrâneţelorŭ, împutândŭ conservatorilorŭ purtare neconsecventă.

**Roma**, 9 Maiu. Respunḑĕndŭ la interpelările în privinţa politicei africane, a declaratŭ ministrulŭ-preşedinte Crispi, că guvernulŭ italianŭ nu voiesce sĕ facă cucerirĭ, dér se va străduì în totdéuna a păstra şi apĕra interesele şi veḑa Italiei.

## Mulţamită publică

se aduce pentru suprasolvirĭ la petrecerea dată de mai mulţĭ tinerĭ românĭ din locŭ, în folosulŭ fondului studenţilor sĕracĭ dela şcólele medii de aci, Domnilorŭ:

Fraţii Stănescu 3 fl. Grigorie Birea 1 fl. Ioanŭ Duşoiu sen. 1 fl. N. Petrea-Petrescu 1 fl. Vasilie Gămulea 1 fl. Diamandi Manole 1 fl. Dum. Pascu 1 fl. N. N. 1 fl. D-na Elena Sotirŭ 1 fl. Andreiu Bârseanu 50 cr. Locot. Popa 50 cr. Ltn. de art. N. N. 50 cr. Al. Bolintineanŭ 50 cr. N. N. 50 cr. D. Popŭ 50 cr. Ltn. Brantsch 50 cr. A. Vlaicu 50 cr. D-na Steriu 50 cr. I. G. Ionŭ 50 cr. N. N. 1 fl. N. N. 1 fl. Totalŭ 18 fl.

Prin d-lŭ Ioanŭ Purcărea s'a predat suma de 25 fl. preşedintelui comisiunei administrative a fondului studenţilorŭ sĕracĭ.

## CUNUNIĂ.

D-ra *Victoria Voda*, fiica preotului românŭ Andreiu Voda din Ormenişulŭ de Câmpiă, îşĭ va serba cununia sa cu d-lŭ teologŭ abs. *Basiliu Hopârteanŭ* în ḑiua de 19 Maiu n. c. órele 3 p. m. în biserica gr. cat. din Ormenişulŭ de Câmpiă.

Adresămŭ tinerei pĕrechĭ sincerile nóstre felicitărĭ!

## DIVERSE.

**Consumaţia vinului de Champagne.** Marele fabricĭ în carĭ se prepară renumitulŭ vinŭ de Champagne au obiceiulŭ de a-şĭ încheia bilanţulŭ anualŭ cu ḑiua de 31 Martie. In sensulŭ acestui bilanţŭ s'au trimesŭ în decursulŭ anului trecutŭ în diferitele părţĭ ale lumei 22.558,084 butelii, adecă cu 2.223,760 butelii mai multŭ ca în anulŭ precedentŭ. Se 'nţelege, aicĭ nu suntŭ socotite nenumĕratele cantităţĭ de vinurĭ ce se prepară în Francia şi se vĕndŭ ca vinurĭ de Champagne, fără ca sĕ fi vĕḑutŭ vre-odată Champagne-a.

**Revoltă în Mexiko.** In Silao, unŭ oraşŭ cu 6000 locuitorĭ alŭ provinciei Guanajuato în Mexiko, au fostŭ deunăḑile turburărĭ seriόse. Cincĭ preoţĭ iesuiţĭ au fostŭ arestaţĭ pentru predicele ce le-au ţinutŭ. Poporulŭ se înarmă şi atacă închisórea, ca sĕ'i libereze. Prefectulŭ, care cĕută sĕ potolescă poporulŭ, fu omorîtŭ printr'o împuşcătură. Atuncĭ garda temniţei împuşcă asupra poporului, omorîndŭ două sute persóne şi rănindŭ pe mulţĭ.

**O bună lecţiune.** Miculŭ oraşŭ Alleyan în Michigan a fostŭ deunăḑile în mare ferbere, Vr'o douespreḑece femei, înarmate cu bice şi sub conducerea unui bărbatŭ mascatŭ, pĕtrunseră nóptea în casa unui óre-care Haribert, care se afla în serviciu la o fabrică de hârtiă. Conducĕtorulŭ femeilorŭ ridică din patŭ pe Haribert, care durmea, şi-lŭ tîrî în simplulŭ costumŭ de nópte pe stradă. Aci fu legatŭ şi femeile începură a'lŭ biciui. Cu tóte strigătele grozave de durere ale lui Haribert, femeile ilŭ bĕtură până ce obosiră cu totulŭ. Causa acestei pedepse fu următórea: Haribert îşĭ bĕtuse de repeţite-orĭ nevasta şi pe lângă aceea se înamoră într'o femeiă mai tînĕră. Acéstă încă a fostŭ ameninţată cu aceeaşĭ pedépsă, decă nu va părăsi imediatŭ oraşulŭ. Aşa îşĭ rĕsbună femeile din Alleyan.

**Documente matrimoniale.** Se scie, că Germania se ocupă a-şĭ preface codulŭ civilŭ. Voindŭ sĕ fixeze vĕrsta la care Germanii şi Germanele sĕ se pótă căsĕtori, vĕrstă, care variază după diferitele provincii, a pusŭ sĕ se caute regulele în fiinţă în diferitele ţĕrĭ ale Europei. Reese din aceste căutărĭ, că în Rusia bărbaţii se potŭ căsĕtori la vĕrsta de opt-spre-ḑece anĭ şi femeile la şése-spre-ḑece anĭ; în Francia, Belgia şi în România, bărbaţii la opt-spre-ḑece anĭ şi femeile la cincĭ-spre-ḑece anĭ. Totŭ aşa e şi în Ungaria pentru protestanţĭ, dér catolicii se potŭ căsĕtori: bărbaţii la patru-spre-ḑece anĭ şi femeile la doisprĕḑece, ca şi în Spania, în Grecia, în Portugalia şi în Elveţia; în Austria se potŭ căsĕtori bărbaţii şi femeile, dela patru-spre-ḑece anĭ. In Englitera şi în Turcia nu esistă vĕrstă minimă.

**Unŭ ḑiarŭ falsificatŭ.** Ḑiarulŭ „Bataille“ din Parisŭ a publicatŭ în numĕrulŭ seu de Marţia trecută nota următóre pe pagina înteiu: „Aflămŭ în ultimulŭ momentŭ, că d. Rochefort a reîntratŭ în Parisŭ. O indiscreţiă ne permite „sĕ reproducemŭ prima pagină pe care „„l'Intransigeant“ o va consacra acestui „evenimentŭ estraordinarŭ. O dămŭ sub „tóte reservele“. A patra pagină era într'adevĕrŭ o reproducere forte esactă a ḑiarului „l'Intransigeant“, atâtŭ în privinţa caracterelorŭ tipografice, câtŭ şi a punerei în pagine. Unŭ prim articolŭ semnatŭ *Henri Rochefort* conţinea o strălucită renunţare a acestuia la boulangismŭ, şi tóte celelalte articole şi entrefileurĭ semnate cu numele redactorilorŭ „Intrasigeantului“ erau concepute şi scrise în spiritulŭ şi stilulŭ obicĭnuitŭ la redacţia ḑiarului „l'Intransigeant“. Câţi-va vênḑĕtorĭ de ḑiare au voitŭ sĕ împingă, din nenorocire pentru ei, cam prea departe acéstă „şarjă glumĕţă“. Indoindŭ ḑiarulŭ în aşa chipŭ, că numai titlulŭ „Intransigeant“ sĕ fie vidibilŭ, ei ilŭ strigau şi ilŭ vindeau ca fóia lui Rochefort. Orĭ-cine îşĭ póte închipui decepţiunea şi furia bulangiştilorŭ, carĭ plătiseră cu banii lorŭ o fóie ce'i împovăra cu înjurăturĭ. Numeróse reclamaţiunĭ fiindŭ adresate redacţiunei „l'Intrasigeant“ casierulŭ acestui ḑiarŭ a stăruitŭ ca vênḑĕtorii ḑiarului „Bataille“, carĭ sĕvîrşiseră acestŭ faptŭ, sĕ fiă conduşĭ la comisariatele de poliţiă şi arestaţĭ; elŭ a şi depusŭ o plângere de escrocheriă în contra lorŭ. După ce s'a constatatŭ domiciliulŭ lorŭ şi s'au dresatŭ cuvenitele procese verbale, au fostŭ puşĭ în libertate. Ḑiarulŭ „Bataille“ nu a fostŭ confiscatŭ, după cum se răspândise sgomotulŭ în primele momente.

**NECROLOGŬ.** Subscrişii cu inima frântă de durere aducŭ la cunoscinţa tuturorŭ rudeniilorŭ şi amicilorŭ, că multŭ iubitulŭ lorŭ moşŭ şi socru **Partenie Trombitaşŭ de Bethlen**, parochŭ şi protopresbiterŭ gr. or. alŭ tractului M.-Oşorheiului, după unŭ morbŭ greu şi îndelungatŭ a rĕposatŭ astăḑĭ la órele 8½ dimineţa, în alŭ 77-lea anŭ alŭ vieţii, alŭ 55-le alŭ preoţiei şi al 53-lea al protopopiei sale. Osĕmintele multŭ regretatului defunctŭ se vorŭ aşeḑa spre odihna vecĭnică, Marţĭ la 25 Aprilie (7 Maiu) a. c. la 2 óre d. a. în cimiterulŭ bisericei gr. orientale din locŭ.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria neuitată!

M.-Oşorheiu, la 23 Aprilie (5 Maiu) 1889. (Casa parochială Nr. 6, strada bis. române.)

*Irina Trombitaşŭ* n. *Moga* ca noră. *Veronica*, *Silviu* şi *Irina Trombitaşŭ*, ca nepoţĭ.

## Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 9 Maiu st. n. 1889.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9.36 | Vênd. | 9.38 |
| Argintŭ românescŭ - | „ | 9.30 | „ | 9.34 |
| Napoleon-d'orĭ - - - | „ | 9.42 | „ | 9.45 |
| Lire turcescĭ - - - | „ | 10.60 | „ | 10.65 |
| Imperialĭ - - - - | „ | 9.60 | „ | 9.65 |
| Galbinĭ | „ | 5.55 | „ | 5.60 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.50 | „ | 99.— |
| Ruble rusescĭ - - - | „ | 126.— | „ | 127.— |
| Discontulŭ - - - - | 6½—8% pe anŭ. | | | |

## Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Maiu st. n. 1889.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% - - - - - - - | 102.35 |
| Renta de hârtiă 5% - - - - - - - | 97.45 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - | 142.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - - | 100.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - - | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - - | 113.50 |
| Bonurĭ rurale ungare - - - - - | 105.50 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare - - - - | 105.50 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - - | 105.50 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - | 105.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane - - - - | 105.50 |
| Bonurĭ croato-slavone - - - - - | 105.— |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - | 99.75 |
| Imprumutulu cu premiulŭ ungurescŭ | 142.50 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - | 129.50 |
| Renta de hârtiă austriacă - - - - | 85.55 |
| Renta de argintŭ austriacă - - - - | 85.75 |
| Renta de aurŭ austriacă - - - - - | 110.10 |
| Losurĭ din 1860 - - - - - - - - | 144.— |
| Acţiunile băncei austro-ungare - - | 903.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. - | 309.50 |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. - | 298.50 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - | 5.64 |
| Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - | 9.44 |
| Mărcĭ 100 împ. germane - - - - - | 58.07 |
| Londra 10 Livressterlinge - - - - - | 118.90 |





Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**

**Brassó vármegye alispánjától.**

Sz. 4878—1889.

## HIRDETMÉNY.

Brassó vármegyének számvevőileg felülvizsgált 1888 évi zárszámadásai az állandó választmánynak mai napon tartott gyülésében tárgyaltatván az 1886 évi XXI t. cz. 17 §-a értelmében mai naptól kezdve 15 napon át közszemlére kitétettek; mi és oly megjegyzéssel hozatik köztudomásra, hogy az egyes számadások az állandó választmány véleményével együtt a fenntemlitett idő alatt az alispáni kiadó hivatalban a hivatalos órákban betekinthetők.

Brassó, 1889 május hó 4-én.

**Roll Gyula,**
kir. tan. alispán.

70,2—2

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reinoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

**Administraț. „Gaz. Trans.“**

# Mersulŭ trenurilorŭ

## pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

### Budapesta—Predealŭ

| | Tren de persóne | Trenu accelleratŭ | Trenu omnibus | Trenu mixt |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | 8.— | | |
| Budapesta | 7.40 | 2.— | 3.10 | 6.18 |
| Szolnok | 11.06 | 4.05 | 7.38 | 9.38 |
| P. Ladány | 2.02 | 5.47 | 5.39 | 12.02 |
| Oradea-mare | 4.18 | 7.01 | 8.46 | 1.51 |
| | | 7.11 | 9.18 | 2.11 |
| Várad-Velencze | | | 9.27 | 2.19 |
| Fugyi-Vásárheli | | | 9.44 | 2.32 |
| Mezo-Telegd | | 7.41 | 10.21 | 2.55 |
| Rev | | 8.10 | 11.38 | 3.38 |
| Bratca | | | 12.16 | 4.01 |
| Bucia | | | 12.54 | 4.23 |
| Ciucia | | 9.04 | 1.57 | 4.49 |
| Huiedin | | 9.34 | 3.11 | 5.31 |
| Stana | | | 3.40 | 5.40 |
| Aghiriș | | | 4.15 | 6.12 |
| Ghirbeu | | | 4.36 | 6.24 |
| Nădĕșel | | | 4.58 | 6.38 |
| Clușiu | | 10.34 | 5.26 | 6.56 |
| | 11.15 | | | 7.15 |
| Apahida | 11.34 | | | 7.41 |
| Ghiriș | 12.45 | | | 9.18 |
| Cucerdea | 1.30 | | | 10.— |
| Uiora | 1.37 | | | 10.09 |
| Vințulŭ de susu | 1.45 | | | 10.19 |
| Aiud | 2.07 | | | 10.48 |
| Teiușŭ | 2.26 | | | 11.55 |
| Crăciunelŭ | 3.11 | | | 12.34 |
| Blașiu | 3.24 | | | 12.52 |
| Micăsasa | 3.54 | | | 1.34 |
| Copșa mică | 4.09 | | | 2.19 |
| Mediașŭ | 4.21 | | | 2.46 |
| Elisabetopole | 5.11 | | | 3.31 |
| Sighișóra | 5.45 | | | 3.59 |
| Hașfaleu | 6.12 | | | 4.32 |
| Homorodŭ | 7.32 | | | 6.53 |
| Ágostonfalva | 8.17 | | | 7.21 |
| Apatia | 8.37 | | | 8.23 |
| Feldióra | 9.06 | | | 9.02 |
| Brașovŭ | 9.45 | | | 9.52 |
| | 1.55 | | | |
| Timișŭ | 2.53 | | | |
| Predealŭ | 3.28 | | | |
| Bucurescĭ | 9.35 | | | |

### Predealŭ—Budapesta

| | Tren de persóne | Trenu accelleratu | Trenu mixt | Trenu omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | | | 7.30 | |
| Predealŭ | | | 1.14 | |
| Timișu | | | 1.45 | |
| Brașovu | —.— | | 2.32 | |
| | 4.10 | | 7.10 | |
| Feldióra | 4.56 | | 7.31 | |
| Apața | 5.37 | | 8.14 | |
| Ágostonfalva | 6.07 | | 8.36 | |
| Homorodŭ | 6.55 | | 9.12 | |
| Hașfaleu | 8.36 | | 10.24 | |
| Sighișora | 9.13 | | 10.46 | |
| Elisabetopole | 9.56 | | 11.19 | |
| Mediașu | 10.37 | | 11.47 | |
| Copșa mică | 10.59 | | 12.02 | |
| | 11.16 | | 12.09 | |
| Micăsasa | 11.37 | | 12.25 | |
| Blașiu | 12.16 | | 12.53 | |
| Crăciunelŭ | 12.33 | | 1.05 | |
| Teiușu | 1.51 | | 1.47 | |
| Aiudu | 2.18 | | 2.08 | |
| Vințulŭ de susŭ | 2.48 | | 2.30 | |
| Uióra | 2.56 | | 2.37 | |
| Cucerdea | 3.14 | | 2.53 | |
| Ghirișŭ | 4.01 | | 3.26 | |
| Apahida | 5.28 | | 4.40 | |
| Clușiu | 5.56 | | 5.— | |
| | 6.37 | 5.32 | | 8.— |
| Nădășelŭ | 6.58 | | | 8.36 |
| Gîhrbău | 7.14 | | | 9.02 |
| Aghireșŭ | 7.29 | 6.11 | | 9.32 |
| Stana | 7.56 | | | 10.11 |
| B. Huiedin | 8.18 | 6.43 | | 10.51 |
| Ciucia | 8.58 | 7.12 | | 12.16 |
| Bucia | 9.15 | | | 12.50 |
| Bratca | 9.34 | | | 1.19 |
| Rev | 9.53 | 7.51 | | 2.— |
| Mezö-Telegd | 10.25 | 8.17 | | 3.04 |
| Fugyi-Vásárheli | 10.47 | | | 3.36 |
| Várad-Velencze | 10.57 | | | 3.52 |
| Oradea-mare | 11.04 | 8.42 | | 4.03 |
| | 11.19 | 8.47 | 10.50 | 4.47 |
| P. Ladány | 1.15 | 10.08 | 1.33 | 7.30 |
| Szolnok | 3.29 | 11.51 | 3.29 | 3.15 |
| Budapesta | 6.33 | 1.55 | 7.45 | 10.— |
| Viena | 2.50 | 7.15 | 6.05 | |

### B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de pers. | Trenŭ de pers. |
|---|---|---|---|
| Viena | | 11.10 | 2.— |
| Budapesta | | 8.20 | 9.05 |
| Szolnok | | 11.20 | 12.41 |
| Aradu | | 4.10 | 5.45 |
| | 2.17 | 4.30 | 6.— |
| Glogovațŭ | 2.37 | 4.43 | 6.13 |
| Gyorok | 3.19 | 5.07 | 6.38 |
| Paulișŭ | 3.43 | 5.19 | 6.51 |
| Radna-Lipova | 4.05 | 5.41 | 7.10 |
| Conop | | 6.09 | 7.37 |
| Bérzava | | 6.28 | 7.55 |
| Soborșinu | | 7.25 | 8.42 |
| Zamŭ | | 8.01 | 9.12 |
| Gurasad. | | 8.34 | 9.41 |
| Ilia | | 8.55 | 9.58 |
| Branicica | | 9.19 | 10.17 |
| Deva | 1.47 | 9.51 | 10.42 |
| Simeria (Piski) | 2.08 | 10.35 | 11.07 |
| Orăștia | | 11.09 | 11.37 |
| Șibotu | | 11.39 | 12.— |
| Vințulŭ de josŭ | | 12.12 | 12.29 |
| Alba-Iulia | 8.55 | 12.29 | 12.46 |
| Teiușu | 9.54 | 1.16 | 1.26 |

### Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

| | Trenu mixt | Trenŭ de pers. | Trenu mixt |
|---|---|---|---|
| Teiușŭ | 11.24 | 3.— | 1.42 |
| Alba-Iulia | 12.09 | 3.44 | 2.32 |
| Vințulu de josŭ | 12.30 | 4.10 | |
| Șibotŭ | 1.01 | 4.43 | |
| Orăștia | 1.32 | 5.13 | 11.— |
| Simeria (Piski) | 2.32 | 6.15 | 11.21 |
| Deva | 2.52 | 6.35 | |
| Branicĭca | 3.23 | 7.02 | |
| Ilia | 3.55 | 7.28 | |
| Gurasada | 4.08 | 7.40 | |
| Zamŭ | 4.44 | 8.11 | |
| Soborșinŭ | 5.30 | 8.46 | |
| Bérzava | 6.27 | 9.33 | |
| Conopŭ | 6.47 | 9.55 | |
| Radna-Lipova | 7.28 | 10.27 | 5.50 |
| Paulișu | 7.43 | 10.42 | 6.13 |
| Gyorok | 7.59 | 10.58 | 6.38 |
| Glogovaț | 8.28 | 11.35 | 7.19 |
| Aradŭ | 8.42 | 11.39 | 7.38 |
| | 9.17 | 12.31 | 6.20 |
| Szolnok | 2.32 | 5.12 | |
| Budapesta | 6.— | 8.20 | |
| Viena | 3.— | 6.05 | |

### Simeria (Piski)-Petroșenĭ

| | | |
|---|---|---|
| Simeria | 6.47 | 2.42 |
| Streiu | 7.40 | 3.25 |
| Hațegŭ | 8.51 | 4.16 |
| Pui | 10.02 | 5.11 |
| Crivadia | 11.02 | 5.58 |
| Banița | 11.50 | 6.40 |
| Petroșenĭ | 12.30 | 7.12 |

### Petroșenĭ-Simeria (Piski)

| | | |
|---|---|---|
| Petroșenĭ | 9.36 | 4.26 |
| Banița | 10.17 | 5.12 |
| Crivadia | 10.58 | 5.55 |
| Pui | 11.42 | 6.41 |
| Hațegŭ | 12.23 | 7.26 |
| Streiu | 1.12 | 8.14 |
| Simeria | 1.51 | 8.50 |

### Aradŭ—Timișóra

| | | |
|---|---|---|
| Aradŭ | 6.05 | 5.48 |
| Aradulŭ nou | 6.33 | 6.19 |
| Nemeth-Ságh | 6.58 | 6.44 |
| Vinga | 7.29 | 7.16 |
| Orczifalva | 7.55 | 7.47 |
| Merczifalva | 8.14 | 8.08 |
| Timișóra | 9.12 | 9.02 |

### Timișóra—Aradŭ

| | | |
|---|---|---|
| Timișóra | 6.25 | 5.— |
| Merczifalva | 7.19 | 6.02 |
| Orczifalva | 7.46 | 6.32 |
| Vinga | 8.15 | 7.02 |
| Nemeth-Ságh | 8.36 | 7.23 |
| Aradulŭ nou | 9.11 | 8.01 |
| Aradu | 9.27 | 8.17 |

### Ghirișŭ—Turda

| | | |
|---|---|---|
| Ghirișŭ | 9.26 | 4.19 |
| Turda | 9.47 | 4.40 |

### Turda—Ghirișŭ

| | | |
|---|---|---|
| Turda | 8.29 | 3.19 |
| Ghirișŭ | 8.50 | 3.40 |

### Sighișóra—Odorheiu

| | |
|---|---|
| Sighișora | 6.05 |
| Odorheiu | 9.45 |

### Odorheiu—Sighișóra

| | |
|---|---|
| Odorheiu | 5.38 |
| Sighișóra | 9.16 |

### Copșa-mică—Sibiiu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Copșa-mică | | 2.29 | 4.35 |
| Șeica mare | | 3.02 | 5.06 |
| Lómneșŭ | | 3.46 | 5.45 |
| Ocna | | 4.18 | 6.17 |
| Sibiiu | | 4.42 | 6.40 |

### Sibiiu-Copșa-mică

| | | | |
|---|---|---|---|
| Sibiiu | | 8.50 | 10.— |
| Ocna | | 9.17 | 10.24 |
| Lómneșu | | 9.45 | 10.50 |
| Șeica mare | | 10.20 | 11.20 |
| Copșa-mică | | 10.49 | 11.45 |

### Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Cucerdea | 3.05 | 10.20 | 3.25 |
| Cheța | 3.35 | 10.50 | 3.58 |
| Ludoșŭ | 3.56 | 11.11 | 4.20 |
| M.-Bogata | 4.06 | 11.20 | 4.30 |
| Iernutŭ | 4.43 | 11.57 | 5.11 |
| Sânpaulu | 4.58 | 12.12 | 5.28 |
| Mirașteu | 5.21 | 12.36 | 5.53 |
| Oșorheiu | 5.40 | 12.55 | 6.13 |
| | 6.— | 4.58 | |
| Reghinul-săs. | 7.56 | 7.— | |

### Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

| | | | |
|---|---|---|---|
| Reghinul-săs. | | 8.35 | 8.— |
| Oșorheiu | | 10.20 | 9.49 |
| | 6.56 | 12.15 | 10.20 |
| Mirașteu | 7.16 | 12.35 | 10.39 |
| Sânpaulŭ | 7.40 | 12.58 | 11.02 |
| Iernutŭ | 8.03 | 1.19 | 11.23 |
| M. Bogata | 8.37 | 1.49 | 11.53 |
| Ludoșŭ | 8.51 | 2.02 | 12.06 |
| Cheța | 9.08 | 2.18 | 12.22 |
| Cucerdea | 9.40 | 2.46 | 12.50 |

### Simeria (Piski)-Unied.

| | |
|---|---|
| Simeria (Piski) | 2.18 |
| Cerna | 2.39 |
| Uniedóra | 3.08 |

### Unied.-Simeria (Piski)

| | |
|---|---|
| Uniedóra | 9.36 |
| Cerna | 9.50 |
| Simeria | 10.15 |

### Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

| | |
|---|---|
| Mureșu-Ludoșu | 4.40 |
| Țagŭ-Budatelecŭ | 8.02 |
| Bistrița | — — |

### Bistrița-Mureșŭ-Ludoșŭ

| | |
|---|---|
| Bistrița | — — |
| Țagŭ-Budatelecu | 9.41 |
| Mureșu-Ludoșŭ | 1.11 |

*Notă:* Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.